

ELŻBIETA BOMBIŃSKA

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

MIĘDZYNARODOWA KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI POLSKI NA TLE KRAJÓW GRUPY WYSZEHRADZKIEJ

Streszczenie

W artykule podjęto próbę oceny zmian konkurencyjności gospodarki Polski w latach 2006–2012 na tle gospodarek pozostałych państw Grupy Wyszehradzkiej. Analizę oparto na rankingach Światowego Forum Ekonomicznego, publikowanych w *Global Competitiveness Reports*. Z przeprowadzonych badań wynika, że – w odróżnieniu od Czech, Węgier i Słowacji – konkurencyjność polskiej gospodarki uległa w badanym okresie nieznacznej poprawie i wynikała wyłącznie z korzystnych tendencji w jednym z trzech subindeksów składających się na *Global Competitiveness Index* (Subindeksu B).

Słowa kluczowe: międzynarodowa konkurencyjność gospodarki, Grupa Wyszehradzka, Indeks Konkurencyjności Globalnej

Wprowadzenie

Pozycja kraju w gospodarce światowej może być oceniana z perspektywy bardzo różnych kategorii ekonomicznych, takich jak na przykład dochód narodowy, wymiana handlowa, przepływy kapitałowe. Od blisko trzech dekad coraz większą rolę w tego rodzaju ocenach odgrywa – między innymi ze względu na swoją wielowymiarowość i kompleksowość – kategoria międzynarodowej konkurencyjności gospodarki krajowej. Badania nad konkurencyjnością doprowa-

dziły przy tym do bardzo dużego zróżnicowania zarówno w sferze pojęciowej i metodologii prowadzonych badań¹.

Celem artykułu jest analiza zmian międzynarodowej konkurencyjności gospodarki Polski na tle gospodarek pozostałych państw Grupy Wyszehradzkiej. Została ona oparta na uznanych na świecie rankingach konkurencyjności państw, które są publikowane w raportach przygotowywanych corocznie przez Światowe Forum Ekonomiczne (World Economic Forum – WEF) – *Global Competitiveness Report*. Prezentowane badania dotyczą lat 2006–2012, a wybór okresu analizy został zdeterminowany zmianą metodologii stosowanej przez WEF, która nastąpiła w 2006 roku.

Artykuł został podzielony na trzy części. W pierwszej przedstawiono główne zasady konstrukcji indeksu konkurencyjności globalnej, na podstawie którego są budowane rankingi WEF. Następnie scharakteryzowano zmiany pozycji Polski w tych rankingach, wskazując jednocześnie ich najważniejsze determinanty. Opracowanie zakończono próbą oceny zmian konkurencyjności polskiej gospodarki na tle przeobrażeń, jakie w tym zakresie nastąpiły w pozostałych krajach Grupy Wyszehradzkiej.

1. Indeks konkurencyjności globalnej – uwagi metodologiczne

W raportach konkurencyjności globalnej Światowego Forum Ekonomicznego kluczowym elementem definicji konkurencyjności jest kategoria produktywności. Konkurencyjność kraju jest bowiem definiowana jako „zestaw powiązanych ze sobą instytucji, polityk i czynników, które determinują poziom produktywności danego kraju”². Zdaniem autorów raportów, ponieważ poziom produktywności determinuje poziom rozwoju gospodarki krajowej, zatem gospodarki konkurencyjne zapewniają swoim obywatelom wyższy poziom dochodów. Produktywność oddziałuje również na stopy zwrotu z inwestycji, które mają fundamentalny wpływ na tempo wzrostu gospodarczego. Zdaniem autorów *Global Competitiveness Report*, gospodarka konkurencyjna to taka, którą cechuje szybszy

---

¹ Szerzej na ten temat zob. J. Misala, *Międzynarodowa zdolność konkurencyjna i międzynarodowa konkurencyjność gospodarki narodowej. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2007, s. 21–40.

² X. Sala-i-Martin, J. Blanke, M. Drzeniek Hanouz, T. Geiger, I. Mia, F. Paua, *The Global Competitiveness Index: Prioritizing the Economic Policy Agenda*, w: *The Global Competitiveness Report 2008–2009*, WEF, Geneva 2008, s. 3.

– w porównaniu z innymi krajami – wzrost w średnim i długim okresie³. Koncepcja WEF łączy zatem dwa aspekty konkurencyjności gospodarki: statyczny, przez postrzeganie produktywności jako czynnika decydującego o poziomie dochodów, oraz dynamiczny – ujmujący ją jako determinantę potencjalnego wzrostu gospodarczego.

Począwszy od 2006 roku rankingi konkurencyjności krajów zawarte w raportach WEF są opracowywane na podstawie wskaźnika konkurencyjności globalnej (*Global Competitiveness Index* – GCI). Jest to wskaźnik syntetyczny, w którego konstrukcji podjęto próbę połączenia zarówno mikro-, jak i makroekonomicznych podstaw konkurencyjności gospodarki. W budowie GCI podstawowe znaczenie ma 12 czynników konkurencyjności, nazywanych w raporcie filarami (*pillars*)⁴. Ich wykaz został zaprezentowany w tabeli 2. Każdy z czynników (filarów) konkurencyjności jest opisywany przez wiele szczegółowo określonych zmiennych⁵. Źródłem informacji o wartościach tych zmiennych w poszczególnych krajach są statystyki krajowe i międzynarodowe, a także wyniki badań ankietowych uzyskane w ramach *Executive Opinion Survey*. Na ich podstawie, jako średnia ważona, są wyznaczane indeksy dla poszczególnych filarów konkurencyjności.

Tabela 1. Klasyfikacja krajów w raportach Światowego Forum Ekonomicznego według kryterium etapu ich rozwoju gospodarczego

Etapy rozwoju	PKB <i>per capita</i> w cenach bieżących (w USD)
Etap 1 – gospodarka oparta głównie na zasobach czynników produkcji	< 2000
Etap przejściowy między 1 a 2	2000–2999
Etap 2 – gospodarka oparta głównie na poprawie efektywności	3000–8999
Etap przejściowy między 2 a 3	9000–17 000
Etap 3 – gospodarka oparta głównie na zdolności do innowacji	> 17 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie *The Global Competitiveness Report 2012–2013*, World Economic Forum, Geneva 2012, s. 4–9.

Zdaniem autorów raportów, filary konkurencyjności są ze sobą powiązane i wzajemnie na siebie oddziałują. Jednak znaczenie poszczególnych filarów w kształtowaniu konkurencyjności gospodarki jest uzależnione od poziomu jej

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*, s. 3–6.

⁵ Liczba wskaźników przypisanych poszczególnym filarom jest bardzo zróżnicowana i wynosi np. dla F1 – 22, dla F6 – 16, a dla F10 i F3 odpowiednio 2 i 5.

rozwoju. W koncepcji WEF wyróżnia trzy etapy rozwoju gospodarczego oraz dwa etapy pośrednie (por. tab. 1). Pierwszy etap jest charakterystyczny dla tych krajów, których rozwój gospodarczy opiera się przede wszystkim na zasobach prostych czynników produkcji, a w szczególności na niewykwalifikowanej sile roboczej i surowcach naturalnych. W krajach znajdujących się na drugim etapie w kreowaniu wzrostu gospodarczego dominują czynniki efektywnościowe (poprawa wydajności produkcji i podnoszenie jej jakości), natomiast w krajach zaliczanych do trzeciej grupy rozwój jest oparty głównie na zdolności do innowacji.

Zróżnicowane znaczenie poszczególnych czynników konkurencyjności gospodarek znajdujących się na różnych etapach rozwoju znajduje odzwierciedlenie w rozkładzie wag przypisywanych poszczególnym filarom konkurencyjności, a ściślej rzecz ujmując – konstruowanym na ich podstawie (jako średnia arytmetyczna wartości poszczególnych filarów) subindeksom konkurencyjności (tab. 2). Pierwszy z nich to subindeks A – Wymagania podstawowe (*Basic requirements*), na który składają się cztery pierwsze filary. Jego waga jest największa w gospodarkach znajdujących się na pierwszym etapie rozwoju. Wraz z przejściem do drugiego etapu w kształtowaniu konkurencyjności gospodarki wzrasta znaczenie subindeksu B – Stymulatory efektywności (*Efficiency enhancers*), który tworzy kolejnych sześć filarów. Waga tego indeksu pozostaje najwyższa również

Tabela 2. Czynniki konkurencyjności gospodarki w poszczególnych etapach rozwoju gospodarczego kraju w badaniach Światowego Forum Ekonomicznego

Filary konkurencyjności	Etap 1	Etap 2	Etap 3
Subindeks A. Wymagania podstawowe (waga w %)	60	40	20
F1. Instytucje	+		
F2. Infrastruktura	+		
F3. Środowisko makroekonomiczne	+		
F4. Zdrowie i podstawowa edukacja	+		
Subindeks B. Stymulatory efektywności (waga w %)	35	50	50
F5. Szkolnictwo wyższe i dokończenie		+	
F6. Efektywność rynku towarów		+	
F7. Efektywność rynku pracy		+	
F8. Rozwój rynku finansowego		+	
F9. Gotowość technologiczna		+	
F 10. Rozmiary rynku		+	
Subindeks C. Czynniki innowacyjności i złożoności (waga w %)	5	10	30
F.11 Złożoność biznesu			+
F12. Innowacyjność			+

Źródło: jak pod tabelą 1.

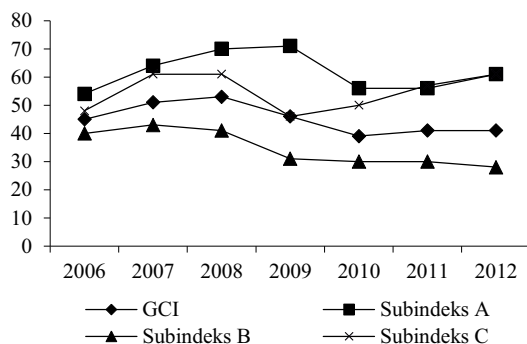
w trzecim etapie rozwoju, ale jednocześnie skokowo wzrasta w nim znaczenie ostatniego subindeksu C – Czynniki innowacyjności i złożoności (*Innovation and sophistication factors*), którego poziom determinują filary 11 i 12.

W gospodarkach znajdujących się na przejściowych etapach rozwoju wagi przypisywane poszczególnym subindeksom zawarte są w przedziałach wyznaczonych przez ich wagi określone dla etapów, między którymi gospodarki te są „zawieszane”. Na przykład dla krajów znajdujących się między drugim a trzecim etapem wynoszą one kolejno: 20–40% (subindeks A), 50% (subindeks B), 10–30% (subindeks C).

2. Konkurencyjność gospodarki Polski w latach 2006–2012 i jej determinanty

W badanym okresie pozycja Polski w rankingach WEF ulegała dużym wahaniom (rys. 1). W zakresie GCI w latach 2006–2008 odnotowała ona znaczące obniżenie zajmowanego miejsca (spadek z 45 na 53), kolejne dwa lata przyniosły jej duży awans (39 pozycja w 2010 r.), a w okresie 2011–2012 pozycja Polski ponownie uległa nieznacznemu pogorszeniu (41. miejsce).

Zwraca uwagę fakt, że w przekroju poszczególnych subindeksów miejsca zajmowane przez Polskę były ogromnie zróżnicowane. Najlepszą, a przy tym sukcesywnie poprawiającą się pozycję Polska zajmowała pod względem subindeksu B (40 miejsce w 2006 r. i 28 w 2012 r.). Zdecydowanie niższe miejsca notowała natomiast pod względem wartości subindeksu C (48 pozycja w 2006 r. i 61 w 2012 r.), a zwłaszcza subindeksu A (odpowiednio 54 i 61 miejsce). Obserwowane w badanym okresie relatywnie duże przesunięcia pozycji Polski w rankingach WEF konstruowanych na podstawie GCI, wynikały z nakładających się na siebie wahań jej miejsca w rankingach opartych na poszczególnych subindeksach. Pogorszenie pozycji Polski na początku badanego okresu było rezultatem jej słabnącego miejsca pod względem wszystkich trzech subindeksów, a zwłaszcza subindeksu A. Z kolei awans odnotowany w 2009 roku wynikał z poprawy miejsca zajmowanego w rankingach dla subindeksów B i C, a w roku następnym – dla subindeksów A i B. W ostatnich dwóch latach badanego okresu nastąpiło znaczne pogorszenie pozycji Polski pod względem subindeksów A i C oraz jej dalsza poprawa subindeksu B (por. rys. 1).

Rysunek 1. Pozycja Polski w rankingach Światowego Forum Ekonomicznego w latach 2006–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie *The Global Competitiveness 2012–2013 data platform*, www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/ (17.02.2013).

Dalsza dezagregacja danych pozwala wskazać najbardziej i najmniej konkurencyjne obszary (filary) polskiej gospodarki. W całym badanym okresie Polska zajmowała najwyższe miejsca w – składających się na subindeks B – filarach F10 (Rozmiary rynku) oraz F5 (Szkolnictwo wyższe i szkolenia), a od 2010 roku dołączył do nich filar F8 (Rozwój rynku finansowego). Co ciekawe, ten ostatni należał – oprócz F1 i F2 (Instytucje oraz Infrastruktura) – do najmniej konkurencyjnych filarów polskiej gospodarki w 2006 roku. Sześć lat później pozycja Polski w obszarze Infrastruktura nadal była najniżej oceniana, a wśród pozostałych, najsłabszych filarów jej konkurencyjności znalazły się Środowisko makroekonomiczne oraz – składające się na subindeks C – Złożoność biznesu i Innowacyjność (tab. 3).

W porównaniu z rankingiem z 2006 rokiem, w 2012 roku Polska odnotowała awans w pięciu spośród dwunastu filarów konkurencyjności, a mianowicie w filarach F8 – Rozwój rynku finansowego (o 27 miejsc), F1 – Instytucje (o 14), F6 – Efektywność rynku towarów (o 5), F9 – Gotowość technologiczna (o 4) oraz F10 – Rozmiary rynku (o 3). Z wyjątkiem filaru F1 poprawa nastąpiła więc wyłącznie pod względem czynników konkurencyjności wchodzących w skład subindeksu B. Pogorszenie pozycji Polski w pozostałych siedmiu filarach miało największe rozmiary w obszarach należących do subindeksu A, tj. F4 – Zdrowie i podstawowa edukacja (spadek o 22 miejsca), oraz F3 – Środowisko makroekonomiczne (o 21), a także w filarze F12 – Innowacyjność (o 20).

Omawiane tendencje dotyczyły zmian względnych, odniesionych do innych krajów ujętych w badaniach WEF i wyrażających się przesunięciami pozycji Polski

Tabela 3. Indeks konkurencyjności globalnej Polski i jego składowe w latach 2006–2012

Wyszczególnienie	Pozycja w rankingu								2006–2012 zmiana	Wartość indeksu						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2006		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012 2006 = 100
GCI	45	51	53	46	39	41	41	4	4,39	4,28	4,33	4,51	4,46	4,46	4,46	101,60
Subindeks A	54	64	70	71	56	56	61	-7	4,62	4,41	4,39	4,69	4,70	4,66	100,90	
F1: Instytucje	69	82	88	66	54	52	55	14	3,64	3,65	3,63	4,18	4,17	4,11	112,90	
F2: Infrastruktura	65	80	96	103	72	74	73	-8	3,29	3,03	2,77	2,88	3,76	3,87	118,20	
F3: Środowisko makroekonomiczne	51	56	50	74	61	74	72	-21	5,10	5,01	5,25	4,56	4,70	4,60	90,20	
F4: Zdrowie i podstawa edukacja	21	36	39	35	39	40	43	-22	6,46	5,96	5,90	5,88	6,13	6,06	93,30	
Subindeks B	40	43	41	31	30	30	28	12	4,33	4,30	4,39	4,56	4,62	4,61	108,30	
F5: Szkolnictwo wyższe i szkolenia	33	35	34	27	26	31	36	-3	4,73	4,62	4,64	4,82	5,00	4,95	104,00	
F6: Efektywność rynków towarów	56	69	65	53	45	52	51	5	4,26	4,12	4,22	4,34	4,38	4,36	103,10	
F7: Efektywność rynku pracy	41	49	62	50	53	58	57	-16	4,44	4,44	4,40	4,54	4,48	4,48	100,90	
F8: Rozwój rynku finansowego	64	64	68	44	32	34	37	27	4,10	4,32	4,28	4,61	4,66	4,60	112,00	
F9: Gotowość technologiczna	46	51	46	48	47	48	42	4	3,39	3,44	3,79	3,97	4,02	4,18	137,50	
F10: Rozmiary rynku	22	22	20	20	21	20	19	3	5,06	4,88	5,00	5,07	5,08	5,12	101,20	
Subindeks C	48	61	61	46	50	57	61	-13	3,73	3,66	3,70	3,84	3,76	3,64	98,10	
F11: Złożoność biznesu	56	68	62	44	50	60	60	-4	4,03	4,04	4,23	4,35	4,20	4,06	100,70	
F12: Innowacyjność	43	58	64	52	54	58	63	-20	3,43	3,28	3,17	3,33	3,31	3,23	94,80	

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

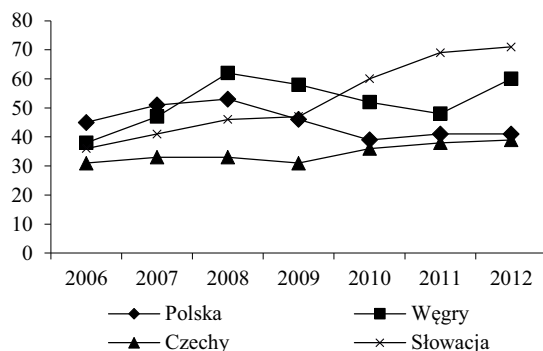
w rankingach sporządzanych na podstawie GCI oraz jego indeksów składowych. Mimo że istota kategorii konkurencyjności międzynarodowej związana jest z taką właśnie relatywną oceną gospodarek poszczególnych krajów, warto przyjrzeć się zachodzącym zmianom przez pryzmat bezwzględnych wartości poszczególnych indeksów konkurencyjności. Zmiana pozycji kraju w rankingu (np. jej spadek) może bowiem nastąpić zarówno w sytuacji obniżenia wartości indeksu konkurencyjności, jak i wtedy, gdy wartość ta nie ulega żadnej zmianie lub wzrasta. Mimo że pogarsza się miejsce kraju w rankingu, w każdym z tych przypadków ocena przemian zachodzących w gospodarce kraju i czynnikach determinujących jej konkurencyjność jest całkowicie odmienna.

Z danych zaprezentowanych w tabeli 3 wynika, że w latach 2006–2012 wartości indeksów konkurencyjności dla Polski uległy obniżeniu jedynie dla trzech filarów, i to tych, które notowały jednocześnie największe spadki względne (wyróżające się pogorszeniem miejsca w rankingu). Były to F4 (obniżenie wartości o 6,7%), F3 (–9,8%) oraz F12 (–5,2%). Wartość indeksów dla pozostałych dziewięciu filarów konkurencyjności zwiększyła się, przy czym największy wzrost wystąpił dla filarów F9 – Gotowość technologiczna (o 37,5%), F2 – Infrastruktura (18,2%), F1 – Instytucje (12,9%), oraz F8 – Rozwój rynku finansowego (12%). Można zatem stwierdzić, że dominująca część czynników determinujących konkurencyjność polskiej gospodarki uległa w latach 2006–2012 poprawie. Była ona jednak w większości obszarów zbyt mała w porównaniu z progresem notowanym przez inne kraje objęte badaniami WEF.

3. Kraje Grupy Wyszehradzkiej w rankingach Światowego Forum Ekonomicznego

Na tle pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej konkurencyjność polskiej gospodarki, mierzona indeksem GCI, uległa dużej poprawie. O ile bowiem w pierwszych dwóch latach badanego okresu zajmowała ona najniższe miejsce w rankingu WEF wśród tej grupy państw, o tyle począwszy od 2009 roku plasowała się na drugiej pozycji, zbliżając się do – najwyżej notowanych w całym analizowanym okresie – Czech. Te korzystne dla Polski zmiany wynikały jednak nie tylko z jej awansu w rankingu, lecz także były rezultatem pogarszania pozycji zajmowanych w nim przez pozostałe trzy kraje. Było to najbardziej widoczne w przypadku Słowacji, zajmującej w 2006 roku 36 miejsce, a sześć lat później

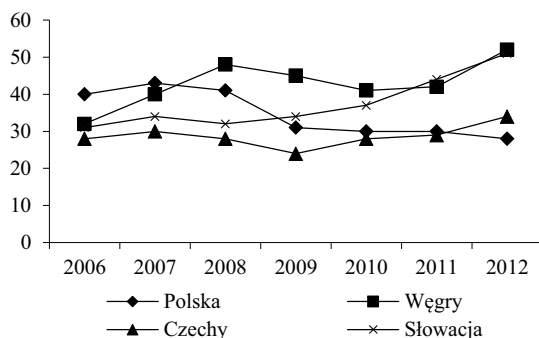

Rysunek 2. Miejsce Polski, Węgry, Czech i Słowacji w rankingu konkurencyjności WEF w latach 2006–2012 – *Indeks Konkurencyjności Globalnej (GCI)*

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

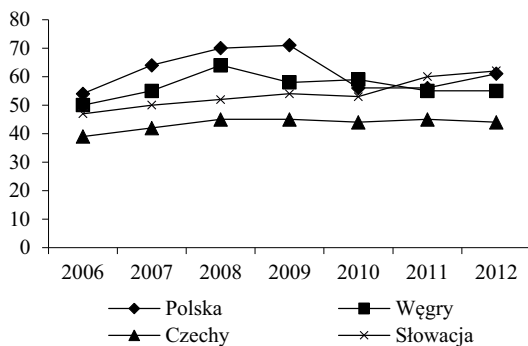
– 71. Z kolei Węgry, systematycznie poprawiające swoją pozycję w latach 2009–2011, w ostatnim roku analizy odnotowały gwałtowne jej obniżenie (z 48 na 60 miejsce). Również pozycja Czech, plasujących się do 2009 roku na początku czwartej dziesiątki rankingu WEF (31 miejsce w 2009 r.), w kolejnych trzech latach sukcesywnie się pogarszała i ostatecznie w 2012 roku znalazły się one na miejscu 39 (rys. 2).

Analiza rysunków 3–5, przedstawiających kształtowanie się pozycji krajów Grupy Wyszehradzkiej w rankingach WEF w przekroju poszczególnych subindeksów konkurencyjności, wskazuje na duże zróżnicowanie pozycji Polski w porównaniu z pozostałymi krajami tej grupy. Jest ona bez wątpienia najlepsza

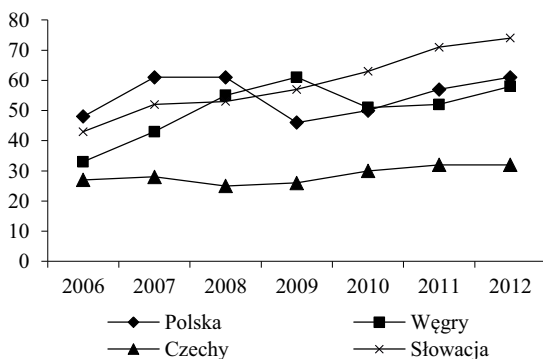
Rysunek 3. Miejsce Polski, Węgry, Czech i Słowacji w rankingu konkurencyjności WEF w latach 2006–2012 – subindeks B

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

Rysunek 4. Miejsce Polski, Węgry, Czech i Słowacji w rankingu konkurencyjności WEF w latach 2006–2012 – subindeks A

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

Rysunek 5. Miejsce Polski, Węgry, Czech i Słowacji w rankingu konkurencyjności WEF w latach 2006–2012 – subindeks C

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

w rankingu sporządzanym na podstawie subindeksu B, w którym Polska zajęła wśród badanych krajów najwyższe, 28, miejsce w 2012 roku. Warto podkreślić, że ten awans (w 2006 r. Polskę wyprzedzały wszystkie trzy pozostałe kraje) był rezultatem systematycznie poprawiającej się od 2008 roku pozycji Polski w rankingu dla tego subindeksu, podczas gdy Czechy (od 2010 r.), Węgry (od 2011 r.) i Słowacja (od 2009 r.) wyraźnie pogarszały zajmowane w nim miejsca i w 2012 roku uplasowały się kolejno na pozycjach 34, 52 i 51. Warto dodać, że dla wszystkich czterech badanych krajów poziom subindeksu B odgrywa główną rolę w kształtowaniu się ich pozycji w rankingu wyznaczonym na podstawie GCI.

Waga tego subindeksu dla krajów znajdujących się na drugim i trzecim etapie rozwoju (Czechy i Słowacja), a także na etapie przejściowym między nimi (Polska i Węgry) wynosi bowiem 50%.

Zdecydowanie gorszą pozycję – na tle badanych państw – zajmuje Polska pod względem subindeksu A. Jednak dzięki dużemu awansowi w rankingu w 2010 roku (z 71 na 56 miejsce) dystans dzielący ją od pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej, a zwłaszcza Węgier i Słowacji, istotnie zmniejszył się pod koniec badanego okresu. W roku 2012 Polska zajęła w tym rankingu 61 pozycję, wyprzedzając tylko o jedno miejsce Słowację i ustępując wyraźnie Czechom oraz Węgrom, które zajęły kolejno 44 i 55 miejsce.

W ostatnich latach z identyczną kolejnością analizowanych krajów mamy również do czynienia w przypadku rankingu konstruowanego według subindeksu C. W roku 2012 Polska zajmowała w nim 61 miejsce i wyprzedzała jedynie Słowację, plasującą się na odległej, 74, pozycji. Z kolei Węgry znalazły się na miejscu 58, a Czechy na pozycji 32, wyraźnie dystansując pozostałe kraje Grupy Wyszehradzkiej. W analizie rankingów według subindeksu C w badanym okresie zwraca uwagę wyraźne pogorszenie pozycji wszystkich państw tej grupy.

Tabela 4. Zmiany* wartości indeksów konkurencyjności globalnej Czech, Węgier oraz Słowacji i ich składowych w latach 2006–2012

Indeks	Czechy			Węgry			Słowacja		
	2006	2012	zmiana	2006	2012	zmiana	2006	2012	zmiana
GCI	4,67	4,51	96,60	4,49	4,30	95,80	4,54	4,14	91,20
Subindeks A	4,94	4,89	99,00	4,71	4,78	101,50	4,76	4,64	97,50
F1	3,89	3,67	94,30	4,21	3,70	87,90	3,98	3,44	86,40
F2	4,42	4,81	108,80	3,85	4,39	114,00	3,72	4,23	113,70
F3	5,43	5,19	95,60	4,53	5,15	113,70	5,41	4,87	90,00
F4	6,04	5,87	97,20	6,23	5,89	94,50	5,95	6,03	101,30
Subindeks B	4,59	4,59	100,00	4,48	4,32	96,40	4,50	4,33	96,20
F5	4,95	4,87	98,40	4,87	4,67	95,90	4,45	4,50	101,10
F6	4,69	4,53	96,60	4,42	4,28	96,80	4,59	4,37	95,20
F7	4,62	4,32	93,50	4,50	4,27	94,90	4,73	4,20	88,80
F8	4,36	4,25	97,50	4,58	4,05	88,40	4,95	4,45	89,90
F9	4,38	5,06	115,50	3,97	4,43	111,60	4,12	4,46	108,30
F10	4,55	4,51	99,10	4,52	4,25	94,00	4,16	4,00	96,20
Subindeks C	4,39	4,13	94,10	4,06	3,68	90,60	3,82	3,50	91,60
F11	4,80	4,45	92,70	4,40	3,74	85,00	4,21	4,02	95,50
F12	3,97	3,81	96,00	3,73	3,61	96,80	3,43	2,98	86,90

* Zmiana w 2012 r. w stosunku do 2006 roku (2006 = 100).

Źródło: jak pod rysunkiem 1.

Porównując zmiany konkurencyjności polskiej gospodarki na tle pozostałych krajów Grupy Wyszehradzkiej, warto również zwrócić uwagę na fakt, że – w odróżnieniu od Polski – w latach 2006–2012 kraje te odnotowały wyraźny spadek wartości zarówno samego GCI, jak i większości indeksów wyznaczanych dla poszczególnych filarów konkurencyjności (por. tab. 4). W porównaniu z 2006 rokiem w 2012 roku wartość GCI była w Czechach, na Słowacji i Węgrzech niższa odpowiednio o 3,4%, 8,8% i 4,2%. Spośród dwunastu filarów konkurencyjności wartość zwiększyły jedynie indeksy wyznaczone dla dwóch filarów (F2 i F9) w Czechach, trzech (F2, F3 i F9) na Węgrzech oraz czterech (F2, F4, F5 i F9) na Słowacji. Wartości pozostałych indeksów uległy obniżce, która – zwłaszcza na Słowacji i Węgrzech – miała bardzo duże rozmiary, wynoszące w niektórych przypadkach ponad 10 punktów procentowych.

Podsumowanie

Z przeprowadzonych rozważań wynika, że w latach 2006–2012 międzynarodowa konkurencyjność polskiej gospodarki uległa relatywnie niewielkiej poprawie, czego wyrazem był jej awans o zaledwie cztery pozycje w rankingach konkurencyjności Światowego Forum Ekonomicznego. Jednocześnie Czechy, a zwłaszcza Węgry i Słowacja, odnotowały spadek miejsc zajmowanych w rankingach WEF. W rezultacie nałożenia się obu tendencji nastąpiła duża poprawa konkurencyjności Polski w porównaniu z pozostałymi krajami Grupy Wyszehradzkiej.

Na pozytywną ocenę zasługuje systematyczna i znaczna poprawa pozycji Polski w rankingach WEF sporządzanych na podstawie subindeksu B i większości wchodzących w jego skład czynników konkurencyjności. Warto podkreślić, że dominująca waga tego subindeksu w konstrukcji indeksu konkurencyjności globalnej (GCI) przesądziła o awansie Polski w rankingach WEF, gdyż w pozostałych obszarach konkurencyjności – Wymaganiach podstawowych oraz Czynnikiach innowacyjności i złożoności – pozycja Polski uległa wyraźnemu obniżeniu. Czynniki konkurencyjności, które w badanym okresie pogorszyły się najbardziej, były Środowisko makroekonomiczne, Zdrowie i podstawowa edukacja oraz Innowacyjność.

Literatura

- Misala J., *Międzynarodowa zdolność konkurencyjna i międzynarodowa konkurencyjność gospodarki narodowej. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2007.
- Sala-i-Martin X., Blanke J., Drzeniek Hanouz M., Geiger T, Mia I., Paua F., *The Global Competitiveness Index: Prioritizing the Economic Policy Agenda*, w: *The Global Competitiveness Report 2008–2009*, WEF, Geneva 2008.
- The Global Competitiveness Report 2012–2013*, World Economic Forum, Geneva 2013.
- The Global Competitiveness 2012–2013 data platform*, www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform.

THE INTERNATIONAL COMPETITIVENESS OF THE POLISH ECONOMY COMPARED TO THE VISEGRAD GROUP'S COUNTRIES

Summary

The aim of this article is to evaluate changes in Poland's international competitiveness in 2006–2012 compared to the Visegrad Group's countries. This evaluation is based on the rankings of World Economic Forum, which are published every year in *The Global Competitiveness Reports*. The analysis shows that – in opposite to the Czech Republic, Hungary and Slovak Republic – the competitiveness of the Polish economy has little improved. It has been a result of the improvement of only one of three subindexes – Subindex B – which compose WEF's Global Competitiveness Index.

Keywords: international competitiveness, Visegrad Group, Global Competitiveness Index